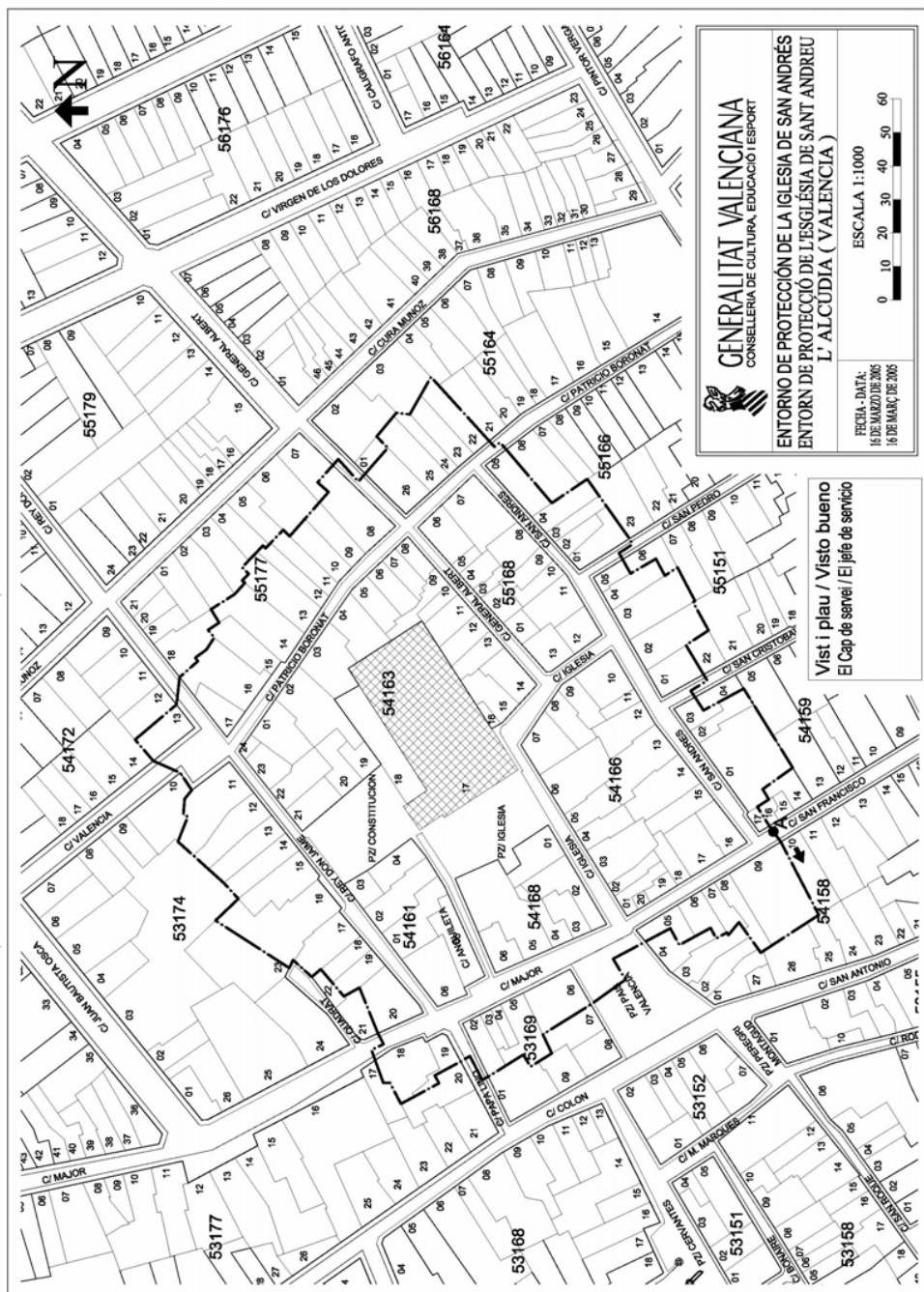

ANEXO/ANNEX II DOCUMENTACIÓN GRÁFICA/DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

DECRET 148/2006, de 6 d'octubre, del Consell, pel qual es declaren Béns d'Interès Cultural, amb la categoria de Monument, els assuts de les séquies del Tribunal de les Aigües de València i de la séquia Real de Moncada, situats a València, Paterna, Quart de Poblet i Manises, i es declara el conjunt històric que formen. [2006/11675]

L'article 49.1.5a de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, estableix la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic i científic. Així mateix, l'article 26.2 de Llei 4/1998, d'11 de juny

DECRETO 148/2006, de 6 de octubre, del Consell, por el que se declaran Bienes de Interés Cultural, con la categoría de Monumento, los Azudes de las Acequias del Tribunal de las Aguas de Valencia y de la Real Acequia de Moncada, situados en Valencia, Paterna, Quart de Poblet y Manises, así como se declara el Conjunto Histórico que forman los mismos. [2006/11675]

El artículo 49.1.5ª del Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, establece la competencia exclusiva de la Generalitat en materia de patrimonio histórico, artístico, monumental, arquitectónico, arqueológico y científico. Asimismo, el artículo 26.2 de Ley 4/1998,

de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià disposa que la declaració d'un Bé d'Interés Cultural es farà mitjançant decret del Consell, a proposta de la conselleria competent en matèria de cultura. Tot això sense perjudici de les competències que l'article 6 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, reserva a l'administració general de l'estat.

Mitjançant Resolució de data 7 d'octubre de 2004, la Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià va acordar tenir per incoat expedient de declaració de Bé d'Interés Cultural, amb categoria de conjunt històric, a favor dels assuts de les séquies del Tribunal de les Aigües de València i de la séquia Real de Moncada, situats a València, Paterna, Quart de Poblet i Manises, i de la seua declaració de Béns d'Interés Cultural, amb la categoria de Monument.

L'esmentada Resolució, amb els seus annexos, va ser exposada al tauler d'anuncis dels ajuntaments i comunicada als interessats en l'expedient, als quals es va concedir tràmit d'audiència, sense que s'aportaren al·legacions a l'expedient. Així mateix, l'expedient va ser exposat a informació pública pel termini d'un mes.

En compliment del que disposa l'article 27 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià, ha emés un informe favorable a la declaració el Consell Valencià de Cultura i va ser consultada la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles, sense que manifestara el seu criteri en termini.

L'expedient va ser sotmés a informació pública pel termini d'un mes i s'han demanat els informes exigits per l'article 49 bis de la Llei del Govern Valencià.

En virtut d'això i d'acord amb el que estableix la normativa mencionada, a proposta del conseller de Cultura, Educació i Esport i amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del dia 6 d'octubre de 2006,

DECRETE

Article 1

Es declaren Béns d'Interés Cultural, amb la categoria de Monument, els assuts de les séquies del Tribunal de les Aigües de València i de la séquia Real de Moncada, situats a València, Paterna, Quart de Poblet i Manises, i es declara el Conjunt Històric que formen.

Article 2

Els entorns de protecció afectats per la declaració dels béns d'interés cultural, així com el règim de protecció d'estos, queda definit en els annexos adjunts que formen part del present decret.

DISPOSICIO ADDICIONAL

Les presents declaracions s'inscriuran en la secció 1a de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià.

DISPOSICIO FINAL

El present decret es publicarà en el *Boletín Oficial del Estado* i entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat*.

València, 6 d'octubre de 2006.

El president de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Cultura, Educació i Esport,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, dispone que la declaración de un Bien de Interés Cultural se hará mediante Decreto del Consell, a propuesta de la Conselleria competente en materia de cultura. Todo ello sin perjuicio de las competencias que el artículo 6 de la Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español, reserva a la administración General del Estado.

Mediante Resolución de 7 de octubre de 2004, la Dirección General de Patrimonio Cultural Valenciano acordó tener por incoado expediente de declaración de Bien de Interés Cultural, con categoría de Conjunto Histórico, a favor de los Azudes de las Acequias del Tribunal de las Aguas de Valencia y de la Real Acequia de Moncada, situados en Valencia, Paterna, Quart de Poblet y Manises, y de declaración de Bienes de Interés Cultural, con la categoría de Monumento, de los mismos.

Dicha Resolución, con sus anexos, fue expuesta en los tablones de anuncios de los Ayuntamientos y comunicada a los interesados en el expediente, a los que se concedió trámite de audiencia, sin que se aportaran alegaciones al expediente. Asimismo, el expediente fue expuesto a exposición pública por el plazo de un mes.

En cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 27 de la Ley 4/1998, de 11 de junio de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, ha emitido informe favorable a la declaración el Consell Valencià de Cultura y fue consultada la Real Academia de Bellas Artes de San Carlos, sin que manifestara su criterio en plazo.

El expediente fue sometido a información pública por el plazo de un mes y se han recabado los informes exigidos por el artículo 49 bis de la Ley del Gobierno Valenciano.

En virtud de lo expuesto y de acuerdo con lo establecido en la normativa referenciada, a propuesta del conseller de Cultura, Educación y Deporte y previa deliberación del Consell, en la reunión del día 6 de octubre de 2006,

DECRETO

Artículo 1

Se declaran Bienes de Interés Cultural, con la categoría de Monumento, los Azudes de la Acequias del Tribunal de las Aguas de Valencia y de la Real Acequia de Moncada, situados en Valencia, Paterna, Quart de Poblet y Manises, así como se declara el Conjunto Histórico que forman los mismos.

Artículo 2

Los entornos de protección afectados por la declaración de los Bienes de Interés Cultural, así como su régimen de protección, quedan definidos en los anexos adjuntos que forman parte del presente Decreto.

DISPOSICION ADICIONAL

La presente declaración se inscribirá en la Sección 1ª del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano.

DISPOSICION FINAL

El presente Decreto se publicará en el *Boletín Oficial del Estado* y entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat*.

Valencia, 6 de octubre de 2006.

El president de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Cultura, Educación y Deporte,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANNEX I

DADES SOBRE ELS BÉNS OBJECTE DE LA DECLARACIÓ

1. Denominació:

Principal: conjunt històric assuts de les séquies majors del Tribunal de les Aigües i de la séquia Real de Moncada.

2. Localització:

a) Comunitat Autònoma. Comunitat Valenciana.

b) Província. València.

c) Municipi.

– Assut de la séquia Real de Moncada (Paterna i Manises).

– Assut de la séquia de Quart-Benàger-Faitanar (Paterna i Manises).

– Assut de la séquia de Tormos (Paterna i Manises).

– Assut de la séquia de Mislata (Paterna i Manises).

– Assut de la séquia de Mestalla (Paterna i Manises).

– Assut de la séquia de Favara (Paterna i Quart de Poblet).

– Assut de la séquia de Rascanya (València i Quart de Poblet).

– Assut de la séquia de Rovella (València).

3. Delimitació:

Justificació de la delimitació:

Al tractar-se d'un conjunt històric discontinu, es delimiten separatament els entorns de protecció dels monuments que componen el dit conjunt. El criteri general seguit per a la delimitació d'estos ha sigut:

– Paisatgístic, establint al voltant dels assuts un àmbit de protecció que garantisca la conservació del seu entorn i de les seues vistes lligades a la topografia del riu Túria.

– Arqueològic, en previsió de possibles troballes arqueològiques lligades als monuments.

Per la proximitat existent entre estos i d'acord amb els anteriors criteris, s'agrupen conformant quatre entorns de protecció: el primer, el dels assuts de les séquies de Moncada i Quart, el segon el dels assuts de les séquies de Mislata, Tormos i Mestalla, el tercer el dels assuts de les séquies de Favara i Rascanya i el quart l'assut de la séquia de Rovella.

Assuts de la séquia Real de Moncada i de la séquia de Quart-Benàger-Faitanar

Origen: intersecció entre el pont del by pass i el vèrtex oest de la parcel·la 234 del polígon n 5 de Manises, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora:

La línia comença des de l'origen en direcció nord-oest i incorpora el camí que discorre en paral·lel al riu fins a la parcel·la núm. 9009. Prossegueix pel límit d'esta parcel·la fins al terme municipal de Paterna. Gira a sud-oest incloent-hi el llit del riu Túria fins a la parcel·la núm. 10 del polígon núm. 15 d'este terme municipal. Prossegueix pel nord de les parcel·les números 10, 8, 31, 32 i 33 del polígon núm. 15. Gira a sud pel camí al costat de la parcel·la núm. 33, l'incorpora i prossegueix pel límit sud de les parcel·les 1 i 3. Gira a sud pel límit este del camí fins al by pass. I junt amb este fins al punt d'origen.

Assuts de la séquia de Tormos, de la séquia de Mislata i de la séquia de Mestalla

Origen: intersecció entre la prolongació del límit este de la parcel·la 529 i el camí que discorre al nord de les parcel·les 529 i 160 del polígon 14 de Paterna, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: Des de l'origen la línia, creua la séquia i continua pel límit nord de la parcel·la 152 del polígon 14 fins al camí. Gira a sud incloent-hi el camí, fins a la parcel·la 322 del polígon núm. 13, per a continuar per la séquia de Tormos incorporant-la. Gira per la prolongació de la parcel·la 117 del polígon 7 de Manises, prosseguint pel límit de la séquia de Mislata fins a la parcel·la 84 d'este polígon. Inclou la parcel·la núm. 84 i continua pel límit nord de les parcel·les 82, 55, 54, 173, 35, 236, 34, 33, 31, 238, 240, 241, 242, 272, 12, 14, 144 i 7 fins a l'autovia. Continua per l'autovia fins a la parcel·la 549 del polígon 14 de Paterna. Gira pel límit sud de les parcel·les 549, 550, 492, 491, 261, i pel límit oest i sud de les parcel·les 729 i 661. Creua la séquia de Tormos, prossegueix pel límit nord del camí

ANEXO I

DATOS SOBRE LOS BIENES OBJETO DE LA DECLARACIÓN

1. Denominación:

Principal: Conjunto Histórico Azudes de las Acequias Mayores del Tribunal de las Aguas y de la Real Acequia de Moncada.

2. Localización:

a) Comunidad Autónoma. Comunitat Valenciana.

b) Provincia. Valencia.

c) Municipio:

– Azud de la Real Acequia de Moncada (Paterna y Manises).

– Azud de la Acequia de Quart-Benàger-Faitanar (Paterna y Manises).

– Azud de la Acequia de Tormos (Paterna y Manises).

– Azud de la Acequia de Mislata (Paterna y Manises).

– Azud de la Acequia de Mestalla (Paterna y Manises).

– Azud de la Acequia de Favara (Paterna y Quart de Poblet).

– Azud de la Acequia de Rascanya (Valencia y Quart de Poblet).

– Azud de la Acequia de Rovella (Valencia).

3. Delimitación:

Justificación de la delimitación:

Al tratarse de un Conjunto Histórico discontinuo se delimitan separatamente los entornos de protección de los Monumentos que componen dicho conjunto. El criterio general seguido para la delimitación de los mismos ha sido:

– Paisajístico, estableciendo alrededor de los Azudes un ámbito de protección que garantiza la conservación de su entorno y de sus vistas ligadas a la topografía del río Turia.

– Arqueológico, en previsión de posibles hallazgos arqueológicos ligados a los Monumentos.

Por la proximidad existente entre ellos y de acuerdo con los anteriores criterios se agrupan conformando cuatro entornos de protección: el primero, el de los Azudes de las Acequias de Moncada y Quart; el segundo, el de los Azudes de las Acequias de Mislata, Tormos y Mestalla; el tercero, el de los Azudes de las Acequias de Favara y Rascanya; y el cuarto, el Azud de la Acequia de Rovella.

Azudes de la Real Acequia de Moncada y de la Acequia de Quart-Benàger-Faitanar

Origen: intersección entre el puente del by pass y el vértice oeste de la parcela 234 del polígono n 5 de Manises, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora:

La línea comienza desde el origen en dirección noroeste incorporando el camino que discurre en paralelo al río hasta la parcela nº 9009. Prosigue por el límite de esta parcela hasta el término municipal de Paterna. Gira a sudoeste incluyendo el cauce del río Turia hasta la parcela nº 10 del polígono nº 15 de este término municipal. Prosigue por el norte de las parcelas números 10, 8, 31, 32 y 33 del polígono nº 15. Gira a sur por el camino junto a la parcela nº 33, incorporándolo y prosigue por el linde sur de las parcelas 1 y 3. Gira a sur por el linde este del camino hasta el by pass. Y junto a éste hasta el punto de origen.

Azudes de la Acequia de Tormos, de la Acequia de Mislata y de la Acequia de Mestalla

Origen: intersección entre la prolongación del linde este de la parcela 529 y el camino que discurre al norte de las parcelas 529 y 160 del polígono 14 de Paterna, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: Desde el origen la línea cruza la Acequia y continúa por el linde norte de la parcela 152 del polígono 14 hasta el camino. Gira a sur incluyendo el camino, hasta la parcela 322 del polígono nº 13, para continuar por la Acequia de Tormos incorporándola. Gira por la prolongación de la parcela 117 del polígono 7 de Manises, prosiguiendo por el límite de la Acequia de Mislata hasta la parcela 84 de este polígono. Incluye la parcela nº 84 y continúa por el linde norte de las parcelas 82, 55, 54, 173, 35, 236, 34, 33, 31, 238, 240, 241, 242, 272, 12, 14, 144 y 7 hasta la autovia. Continúa por la autovia hasta la parcela 549 del polígono 14 de Paterna. Gira a este por el linde sur de las parcelas 549, 550, 492, 491, 261, y por el linde oeste y sur de las parcelas 729 y 661. Cruza la Acequia de Tormos,

fins a la mitgera entre les parcel·les 175 i 174 per la qual prossegueix cap a sud i continua incorporant el camí fins al punt d'origen.

Assuts de la séquia de Favara i de la séquia de Rascanya

Origen: Trobada entre el límit sud del braçal dels Moros amb el límit entre els termes municipals de Quart de Poblet i Mislata, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: Des del punt d'origen la línia segueix pel límit del braçal dels Moros fins a la prolongació del límit entre els termes municipals de Paterna i Quart de Poblet, sobre el riu. Continua per este límit per a girar a nord-est pel camí existent, i l'inclou. Segueix pel límit sud de les parcel·les 207, 274, 99, 208 del polígon 11 de Paterna i pel límit sud de les parcel·les 1, 2, 3 i 4 del polígon 5 de València. Continua per la séquia de Rascanya, incloent-la fins a la prolongació del límit entre els termes entre Quart i Mislata, pel qual continua fins al punt d'origen.

Assut de la séquia de Rovella

Origen:

Trobada entre l'ampit del riu en el passeig de la Petxina i una línia imaginària situada en paral·lel i a 200 m. de l'assut, aigües avall d'este, punt A.

Sentit: Antihorari.

Línia delimitadora:

Des de l'origen la línia continua en paral·lel a l'assut fins a l'ampit del riu situat en l'avinguda Manuel de Falla, continua fins al pont de 9 d'octubre, pel qual prossegueix fins a la paral·lela situada a 200 m. de l'assut, aigües amunt, continua per esta fins a l'ampit del riu i per este fins al punt d'origen.

4. Descripció:

(Basat principalment en l'Estudi d'Enric Guinot, Sergi Selma i Reis Lloria. Conselleria de Cultura, Educació i Esport, ressenyat en la bibliografia)

Des de temps immemorial, "horta" en la societat valenciana és el nom popular que reben les terres de regadiu lligades a una població, vila o ciutat. L'Horta de València, vertebrada per les séquies que naixen del riu Túria, és conseqüència d'una forma d'assentament humà, d'intervenció en l'entorn i explotació dels seus recursos que s'ha produït en la plana de València des de la romanització.

Dins del complex sistema d'enginyeria hidràulica que servix per al reg d'esta horta, l'assut és el conjunt d'elements constructius que servixen per a derivar l'aigua del riu cap a la séquia, i són principalment la presa que reté l'aigua del riu i les boques de la séquia, anomenades goles, amb les seues comportes, i l'almenara que regula els cabals corresponents a la comunitat de regants i que torna al riu els excedents. Tot això, segons el règim de repartiments o "tandes", regulat en el Tribunal de les Aigües.

Estos assuts de les séquies posseïxen un extraordinari valor històric, arquitectònic i etnològic que els fa mereixedors del seu reconeixement com a bé d'interès cultural.

Estos assuts pertanyen a les següents séquies enumerades seguint el curs del corrent:

- Real de Moncada.
- Quart-Benàger-Faitanar.
- Tormos.
- Mislata.
- Mestalla.
- Favara.
- Rascanya.
- Rovella.

Introducció històrica

L'Horta de València ha estat regada històricament per huit grans sistemes hidràulics anomenats popularment séquies mares o majors, de les quals una ha tingut una història i organització pròpia des del segle XIII, la séquia Real de Moncada, i les altres set, mantenint la seua autonomia quant a la seua organització interna, també almenys des del segle XIII, han estat supeditades a una peculiaríssima organització de caràcter judicial: el Tribunal de les Aigües de València.

prosigue por el límite norte del camino hasta la medianera entre las parcelas 175 y 174 por la que prosigue hacia sur y continúa incorporando el camino hasta el punto de origen.

Azudes de la Acequia de Favara y de la Acequia de Rascaña

Origen: encuentro entre el linde sur del brazal de los Moros con el límite entre los términos municipales de Quart de Poblet y Mislata, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: Desde el punto de origen la línea sigue por el linde del brazal de los Moros hasta la prolongación del límite entre los términos municipales de Paterna y Quart de Poblet, sobre el río. Continúa por dicho límite para girar a nordeste por el camino existente, incluyéndolo. Sigue por el linde sur de las parcelas 207, 274, 99, 208 del polígono 11 de Paterna y por el linde sur de las parcelas 1, 2, 3 y 4 del polígono 5 de Valencia. Continúa por la Acequia de Rascaña, incluyéndola hasta la prolongación del linde entre los términos entre Quart y Mislata, por el que continúa hasta el punto de origen.

Azud de la Acequia de Rovella

Origen:

Encuentro entre el pretil del río en el Paseo de la Pechina y una línea imaginaria situada en paralelo y a 200 m. del Azud, aguas debajo de éste, punto A.

Sentido: Antihorario.

Línea delimitadora:

Desde el origen la línea continua en paralelo al Azud hasta el pretil del río situado en la avenida Manuel de Falla, continua hasta el puente de 9 de octubre, por el que prosigue hasta la paralela situada a 200 m. del Azud aguas arriba, continua por ella hasta el pretil del río y por éste hasta el punto de origen.

4. Descripción:

(Basado principalmente en el Estudio de Enric Guinot, Sergi Selma y Reis Lloria. Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, reseñado en la bibliografía)

Desde tiempo inmemorial "La Huerta" en la sociedad valenciana es el nombre popular que reciben las tierras de regadío ligadas a una población, villa o ciudad. La Huerta de Valencia, vertebrada por las Acequias que nacen del río Turia, es consecuencia de una forma de asentamiento humano, de intervención en el entorno y explotación de sus recursos que se ha venido produciendo en la Vega de Valencia desde la romanización.

Dentro del complejo sistema de ingeniería hidràulica que sirve para el riego de esta huerta, el Azud es el conjunto de elementos constructivos que sirven para derivar el agua del río hacia la Acequia, y son principalmente la presa que retiene el agua del río y las bocas de la Acequia llamadas "golas", con sus compuertas, y la almenara que regula los caudales correspondientes a dicha Comunidad de Regantes devolviendo al río los excedentes. Todo ello según el régimen de repartos o "tandeos" regulado en el Tribunal de las Aguas.

Dichos Azudes de las Acequias poseen un extraordinario valor històric, arquitectònic i etnològic que les hace merecedor de su reconocimiento como Bien de Interés Cultural.

Estos Azudes pertenecen a las siguientes Acequias enumeradas siguiendo el curso de la corriente:

- Real Acequia de Moncada.
- Quart-Benàger-Faitanar.
- Tormos.
- Mislata.
- Mestalla.
- Favara.
- Rascaña.
- Rovella.

Introducción histórica

La Huerta de Valencia ha estado regada históricamente por ocho grandes sistemas hidràulicos llamados popularmente Acequias madres o mayores, de las cuales una ha tenido una historia y organización propia desde el siglo XIII, la Real Acequia de Moncada, y las otras siete, manteniendo su autonomía en cuanto a su organización interna, también al menos desde el siglo XIII han estado supeditadas a una peculiarísima organización de carácter judicial: el Tribunal de las Aguas de Valencia.

El Tribunal de les Aigües de València és la institució que reuneix les dites séquies per a aplicar justícia als llauradors quant als usos i conflictes del reg.

Al costat esquerre del riu hi ha tres séquies i tres comunitats de regants: Mestalla, Rascanya i Tormos, i al costat dret, són set comunitats de regants, Rovella, Favara, Mislata, Xirivella, Quart, Benàger-Faitanar, la Comunitat d'Aldaia i la Comunitat de Manises. Les quatre últimes compartixen la mateixa séquia mare inicial i el mateix fan Mislata i Xirivella.

D'altra banda, la séquia Real de Moncada s'ha trobat lligada històricament al Tribunal de les Aigües, per ser des de la seua almenara on es partien i "tandaven" les aigües que posteriorment anaven a alimentar les séquies de l'horta de València, així com pels nombrosos plets entre les seues comunitats de regants.

Les séquies del costat nord del riu, a més de la ciutat de València i les seues pedanies de Benimàmet, Borbotó i Carpesa, reguen les terres dels municipis de Paterna, Burjassot, Godella, Tavernes Blanques, Alboraya, Almàssera, i la séquia Real de Moncada els municipis compresos entre Paterna i Puçol. I les séquies del costat sud reguen les terres dels municipis de Manises, Quart de Poblet, Aldaia, Alaquàs, Torrent, Picanya, Mislata, Xirivella, Paiporta, Benetússer, Sedaví, Alfafar, Llocnou de la Corona, Massanassa, Catarroja i Albal. El que vol dir que, quan es parla de "l'Horta de València", esta comprén un territori ampli i complex.

Encara que el regadiu és conegut per les societats mediterrànies des de l'època neolítica i ha existit en època romana, islàmica, feudal i moderna, segons Enric Guinot, les séquies de la plana de València van ser dissenyades i construïdes en època islàmica, abans de la conquesta cristiana.

Es té notícia de l'historiador àrab Ibn Idari que, en la seua obra Al Bayan al Mugrib escrivia referint-se a l'any 1094: "El dia de l'aparició de la lluna de Sauwal (14 d'octubre) els musulmans celebren l'oració en comú per la festa del trencament del dejuni, a Manzil Ata (Mislata), al costat de la séquia Hawwara (Favara)".

Posteriorment, els repobladors cristians adopten la realitat física i material de les séquies tal com funcionaven "en temps de sarraïns" frase repetida en l'època.

El document clau és un privilegi del rei Jaume I de l'any 1239 en què este monarca concedia als repobladors de la ciutat i de l'horta de València la possessió i gestió del sistema de séquies de la dita horta:

"Donem i atorguem per a sempre totes i cadascuna dels séquies de València, llevat de la que va a Puçol, de tal manera que sempre pugueu regar tal com és costum d'antic".

Posteriorment, en 1268, el mateix rei Jaume I donava també als regants la possessió i l'ús de la séquia Real de Moncada, i naixia així la respectiva comunitat de regants.

I, encara que la història de les comunitats de regants ha sigut complexa des del segle XIII al XX, ha gaudit d'una gran estabilitat en la seua localització i funció dels sistemes hidràulics corresponents.

En este moment, les comunitats de regants del Tribunal de les Aigües estan en un gravíssim procés de desaparició de les hortes respectives, amb les repercussions que això pot tindre en la pervivència del mateix Tribunal de les Aigües.

Descripció arquitectònica

L'assut és una presa o parada realitzada artificialment sobre un curs d'aigua amb l'objectiu de retindre i derivar el seu cabal per al seu ús posterior. La paraula és d'origen àrab (al-assud).

En els sistemes hidràulics, este element es correspon amb el punt de captació d'aigua, que és retinguda per la presa i introduïda totalment o parcialment en una xarxa de séquies de distribució. Generalment, tenen poca altura però poden ser molt llargues. Inicialment, la seua construcció era simple, amb branques, pedres i terra, disposant d'una espècie de barrera obliqua al curs d'aigua, de poca consistència i necessitada de moltes reformes després de grans avingudes. Amb el pas dels segles, estes barreres artificials es van a convertir en grossos murs construïts amb fàbriques de rajola i carreus.

Els assuts disposen al seu torn d'altres elements com:

– Les boques o "goles", configurades per una doble arcada amb un suport central de pedra que fan les funcions d'entrada de l'aigua

El Tribunal de las Aguas de Valencia es la institución que reúne a dichas Acequias para aplicar justicia a los labradores en cuanto a los usos y conflictos del riego.

Al lado izquierdo del río hay tres Acequias y tres comunidades de regantes: Mestalla, Rascaña y Tormos, y al lado derecho, son siete comunidades de regantes, Rovella, Favara, Mislata, Xirivella, Quart, Benàger-Faitanar, la Comunidad de Aldaia y la Comunidad de Manises. Las cuatro últimas comparten la misma Acequia madre inicial y lo mismo hacen Mislata y Xirivella.

Por otra parte, la Acequia Real de Moncada se ha encontrado ligada históricamente al Tribunal de las Aguas, por ser desde su almenara donde se partían y "tandeaban" las aguas que posteriormente alimentarían a las Acequias de la Vega de Valencia, así como por los numerosos pleitos entre sus Comunidades de Regantes.

Las Acequias del lado norte del río, además de la ciudad de Valencia y sus pedanías de Benimamet, Borbotó y Carpesa, riegan las tierras de los municipios de Paterna, Burjassot, Godella, Tavernes Blanques, Alboraya, Almàssera, y la Acequia Real de Moncada los municipios comprendidos entre Paterna y Puçol. Y las Acequias del lado sur riegan las tierras de los municipios de Manises, Quart de Poblet, Aldaia, Alaquàs, Torrent, Picanya, Mislata, Xirivella, Paiporta, Benetússer, Sedaví, Alfafar, Llocnou de la Corona, Massanassa, Catarroja y Albal. Lo que quiere decir que cuando se habla de la "Huerta de Valencia" ésta abarca un territorio amplio y complejo.

Aunque el regadío es conocido por las sociedades mediterráneas desde la época Neolítica y ha existido en época romana, islàmica, feudal y moderna, según Enric Guinot, las Acequias de la Vega de Valencia fueron diseñadas y construidas en época islàmica, antes de la conquista cristiana.

Se tiene noticia del historiador árabe Ibn Idari que en su obra Al Bayan al Mugrib escribía refiriéndose al año 1094: "El día de la aparición de la luna de Sauwal (14 de octubre) los musulmanes celebran la oración en común por la fiesta del rompimiento del ayuno, a Manzil Ata (Mislata), al lado de la Acequia Hawwara (Favara)".

Posteriormente los repobladores cristianos adoptan la realidad física y material de las Acequias tal como funcionaban "en tiempos de Sarracenos" frase repetida en la época.

El documento clave es un privilegio del Rey Jaime I del año 1239 en el que este monarca concedía a los repobladores de la ciudad y huerta de Valencia la posesión y gestión del sistema de Acequias de dicha huerta:

"Donem i atorguem per a sempre totes i cadascuna de les séquies de València, llevat de la que va a Puçol, de tal manera que sempre pugueu regar tal com és costum d'antic".

Posteriormente, en 1268, el mismo Rey Jaime I daba también a los regantes la posesión y uso de la Real Acequia de Moncada, naciendo así la respectiva comunidad de regantes.

Y aunque la historia de las comunidades de regantes ha sido compleja desde el siglo XIII al XX ha gozado de una gran estabilitat en su localización y función de los sistemas hidràulicos correspondientes.

En este momento las Comunidades de Regantes del Tribunal de las Aguas están en un gravísimo proceso de desaparición de las huertas respectivas, con las repercusiones que esto puede tener en la pervivencia del propio Tribunal de las Aguas.

Descripción arquitectónica

El Azud es una presa o parada realizada artificialmente sobre un curso de agua con el objetivo de retenerla y derivar su caudal para su uso posterior. La palabra es de origen árabe (al-assud).

En los sistemas hidràulicos, este elemento se corresponde con el punto de captación de agua, retenida por la presa, introduciéndola total o parcialmente en una red de Acequias de distribución. Generalmente tienen poca altura pero pueden ser muy largas. Inicialmente su construcción era simple, con ramas, piedras y tierra disponiendo de una especie de barrera obliqua al curso de agua, de poca consistencia y necesitada de múltiples reformas después de grandes avenidas. Con el paso de los siglos, estas barreras artificiales se van a convertir en gruesos muros construïdos con fàbricas de ladrillo y sillares.

Los Azudes disponen, a su vez, de otros elementos como:

– Las bocas o "golas", configuradas por una doble arcada con un apoyo central de piedra que hacen las funciones de entrada del agua

en el caixer de la séquia mare. En estes boques es troben les comportes que les obrin o tanquen i regulen la quantitat d'aigua que entra en ella.

– La caseta, que protegia les comportes. Van ser utilitzades a vegades com a vivenda dels guardes, i eren periòdicament arrasades per les riades.

– L'almenara és una comporta situada immediatament a continuació de la presa, la funció principal de la qual és regular el repartiment exacte del cabal d'aigua pactat entre les séquies de l'Horta de València, després del qual s'aboca al riu l'aigua sobrant. Totes estes són bàsiques per a regular el reg, però mereix especial menció la de la séquia Real de Moncada, perquè era on es partia l'aigua del riu per a tota l'Horta en els freqüents anys d'escassetat, i per això, ja l'any 1321, el rei Jaume II va regular amb detall les seues dimensions i forma d'usar-la.

5. Monuments

5.1. Descripció:

L'assut de la séquia Real de Moncada

L'assut o presa, en el seu emplaçament, correspon a l'època islàmica, encara que no hi ha constància exacta de quan es van realitzar les obres que hui són visibles.

En 1867, l'anglès C. R. Marckham va visitar València per a conèixer els sistemes de reg tradicionals i la seua possible aplicació a l'Índia colonial. Gràcies a això, tenim algunes notícies sobre diverses séquies valencianes, entre estes la de Moncada. Conta este viatger que “l'assut era una massa de calç i pedres sense obrar; l'aigua del riu cau per damunt de cinc escalons, la part superior dels quals forma la presa i, en un dels extrems, hi havia una comporta per a desennunyar”.

Este assut ha sigut, com en altres llocs, el punt tradicional d'enfrontament entre regants de diverses comunitats o séquies perquè, en cas de reblliment o sequera, el seu funcionament pactat es podia veure alterat en favor de qualsevol de les parts usuàries de l'aigua del riu.

L'almenara Real era el punt pel qual les séquies de l'horta podien rebre l'aigua de tanda en els temps de sequera, una aigua que es repartia també amb els anomenats “pobles castell” situats al tram alt del riu. Una sèrie de furs i privilegis atorgats per Jaume II en 1321 permetien als regants de l'horta de València exigir a aquells –Bugarra, Pedralba, Benaguasil, Vilamarxant i Riba-roja del Túria– la cessió de l'aigua en tandes de quatre dies cada huit. La tanda havia de passar l'assut de Moncada sense que els regants d'esta séquia pogueren agafar-ne, per la qual cosa el dia corresponent se situaven a l'almenara Real el sequier de Moncada i un síndic de l'horta, els quals marcaven el nivell normal de l'aigua abans d'arribar la dotació completa de la tanda. Este senyal servia de referència a partir del moment per a repartir l'aigua que arribava de més a l'assut i poder desviar-la cap a l'horta.

En la dècada de 1860, l'almenara Real va ser objecte d'un enverinat plet de nou amb les altres de l'horta de València, concretament sobre els taulers que la tancaven. Mentre Moncada afirmava que l'almenara tan sols tenia la funció de desaiguar l'assut, els segons reclamaven el seu dret històric als dos terços de l'aigua que arribava a l'assut de Moncada. A més, es discutia si l'aigua que cedia Moncada havia de partir-se en la mateixa almenara Real, o desviar-se per la séquia de la Tandra, a Paterna, tal com afirmaven els de Moncada. El plet, finalment, es va resoldre reconeixent l'obligació de la séquia Real de Moncada de comptar tan sols amb l'aigua que desviava l'almenara Real, dotada de quatre taules de fusta de huit dits d'altura cada una.

L'assut de la séquia de Quart-Benàger-Faitanar

L'assut d'esta séquia major o mare es troba a tres quilòmetres i mig aigües amunt de la població de Manises i a uns 500 metres aigües avall de l'assut de Moncada. Actualment ha quedat a 100 metres del pont del “by pass” sobre el riu.

El conjunt arquitectònic consta de la presa amb els escalons de carreus, amb una longitud aproximada d'uns 80 metres, les boques de la séquia i les comportes, i de l'almenara de desguàs. Els orígens d'estes estructures en argamassa i carreus cal remuntar-los al segle XVII, però hui en dia només una part d'estes mantenen els elements materials primitius en pedra. Concretament, les goles i les seues comportes van ser modificades de forma total arran de la construcció del nou canal per a la central hidroelèctrica de Daroqui, el 1905.

en el cajero de la Acequia madre. En estas bocas se encuentran las compuertas que las abren o cierran regulando la cantidad de agua que entrase en ella.

– La caseta, que protegia las compuertas. Fueron utilizadas a veces como vivienda de los guardas, y eran periódicamente arrasadas por las riadas.

– La almenara es una compuerta situada inmediatamente a continuación de la presa, cuya función principal es regular el reparto exacto del caudal de agua pactado entre las Acequias de la Huerta de Valencia, vertiéndose al río la sobrante. Todas ellas son básicas para regular el riego pero merece especial mención la de la Real Acequia de Moncada porque era donde se partía el agua del río para toda la Huerta en los frecuentes años de escasez, y por ello, ya en el año 1321 el Rey Jaime II reguló con detalle sus dimensiones y forma de usarla.

5. Monumentos

5.1. Descripción:

El Azud de la Real Acequia de Moncada

El Azud o presa en su emplazamiento corresponde a la época islámica, aunque no hay constancia exacta de cuando se realizaron las obras que hoy son visibles.

En 1867, el inglés C. R. Marckham visitó Valencia para conocer los sistemas de riego tradicionales y su posible aplicación en la India colonial. Gracias a ello tenemos algunas noticias sobre varias Acequias valencianas, entre ellas, la de Moncada. Cuenta este viajero que “el Azud era una masa de cal y piedras sin obrar; el agua del río cae por encima de cinco escalones, cuya parte superior forma la represa y, en uno de los extremos, existía una compuerta para desescombrar”.

Este azud ha sido, como en otros lugares, el punto tradicional de enfrentamiento entre regantes de diversas comunidades o Acequias porque, en caso de colmatación o sequía, su funcionamiento pactado se podía ver alterado en favor de cualquiera de las partes usuarias del agua del río.

La Almenara Real era el punto por el que las Acequias de la Vega podían recibir el agua de tandeo en tiempos de sequía, un agua que se repartía también con los llamados “pueblos-castillos” situados en el tramo alto del río. Una serie de fueros y privilegios otorgados por Jaime II en 1321 permitían a los regantes de la Vega de Valencia exigir a aquellos –Bugarra, Pedralba, Benguassil, Vilamarxant i Riba-roja del Túria la cesión del agua en tandas de cuatro días cada ocho. La tanda debía pasar el Azud de Moncada sin que los regantes de esta Acequia pudiesen quedársela, por lo que el día correspondiente se situaban en la Almenara Real el acequero de Moncada y un síndico de la Vega, quienes marcaban el nivel normal del agua antes de llegar la dotación completa de la tanda. Esta señal servía de referencia a partir de aquel momento para repartir el agua que llegaba de más al Azud y poder desviarla hacia la vega.

En la dècada de 1860 la Almenara Real fue objeto de un enconado pleito de nuevo con las otras de la Vega de Valencia, concretamente sobre los tablones que la cerraban. Mientras Moncada afirmaba que la Almenara tan sólo tenía la función de desaguar el Azud, los segundos reclamaban su derecho histórico a que Moncada cediera los dos tercios del agua que llegaba a éste. Además se discutía si el agua que cedía Moncada debía partirse en la misma Almenara Real, o desviarse por la Acequia de la Tandra, en Paterna, tal como afirmaban los de Moncada. El pleito, finalmente, se resolvió reconociendo la obligación de la Real Acequia de Moncada de contar tan sólo con el agua que desviaba la Almenara Real dotada de cuatro tablas de madera de ocho dedos de altura cada una.

El Azud de la Acequia de Quart-Benàger-Faitanar

El Azud de esta Acequia mayor o madre se encuentra a tres kilómetros y medio aguas arriba de la población de Manises y a unos 500 metros aguas abajo del Azud de Moncada. Actualmente ha quedado en 100 metros del puente del “by pass” sobre el río.

El conjunto arquitectónico consta de la presa con los escalones de sillares, con una longitud aproximada de unos 80 metros, las bocas de la Acequia y las compuertas, y de la almenara de desaguadero. Los orígenes de estas estructuras en argamasa y sillares hay que remontarlas al siglo XVII, pero hoy día solo una parte de ellas mantienen los elementos materiales primitivos en piedra. Concretamente las gargantas y sus compuertas fueron modificadas de forma total a raíz de la construcción del nuevo canal para la central hidroelèctrica de Daroqui, el 1905.

Des d'eixe any, per haver-se convingut pels regants, el manteniment, conservació i neteja del canal, des de la presa fins a la central hidroelèctrica, ha anat a càrrec de les companyies elèctriques explotadores de la esmentada central, hui Iberdrola SA.

L'assut de la séquia de Tormos

Es troba situat al riu Túria, entre el terme de Manises i el de Paterna, i a l'altura de la primera població. Actualment ha quedat prop, aigües avall, del nou pont sobre el riu de l'autovia que va de Paterna a l'aeroport de Manises.

Consta dels escalons de la presa, de les boques o "goles" i les seues comportes, i l'almenara, i es troba en ple funcionament com en segles anteriors. Els escalons estan fets amb sòlids carreus, desgastats per la força de l'aigua però en bon estat. La gola és de pedra, mentre que els arcs d'entrada a la séquia són de rajola. Per la seua banda l'almenara, immediata a la gola, està feta també de carreus, si bé la comporta, igual que les comportes de la séquia i la caseta, són posteriors a la riuada de 1957. En canvi, la presa i la gola poden remuntar-se al segle XVIII, o fins i tot al XVII, segons notícies indirectes sobre la primera construcció d'esta obra en pedra.

L'assut de la séquia de Mislata

L'assut de Mislata es troba a l'altura de la vila de Manises i entre els assuts de Mestalla, aigües avall, i el de Tormos, aigües amunt, a uns 800 metres del seu nucli urbà antic. Els seus orígens són semblants als de la construcció de tota la séquia de Mislata; per tant, es remunten a l'època medieval, encara que tot indica que el conjunt de construccions de pedra i carreus que el conformen correspon a una etapa constructiva dels segles XVII-XVIII.

Els escalons de la presa o "escala" estan construïts amb grans lloses de pedra, que són les de majors dimensions de tots els assuts de l'horta, amb una amplària total d'uns cinc metres en la part visible actualment, tot i que ha d'haver-hi una altra part ja soterrada, i una longitud al voltant dels 70 m. La gola està formada per dos arcs inserits en una caseta de carreus de molt sòlida construcció, que té damunt la casa de les comportes amb els torns per a pujar i baixar les paletes que obrin i tanquen l'entrada a la séquia. Esta part superior va ser destruïda per la riuada del 1957 i és de factura moderna. Quant a l'almenara, té una boca d'uns 3'30 metres, i disposa d'una comporta de fusta moguda per un torn.

El conjunt de l'assut es troba en acceptables condicions, millor la part de la gola i l'almenara, i la primera mitat dels escalons, perquè la seua part final va ser trencada no fa molts anys per una avinguda del Túria i ha estat reparada de forma bastant agressiva amb capes de formigó. L'entorn es manté en bones condicions, amb la supervivència del bosc de ribera al riu i un espai adequat per a poder visitar l'assut, de tal manera que esdevé juntament amb el de Tormos i el de Mestalla el trio més notable d'estos elements entre el conjunt de les séquies de l'horta. Hui en dia estes instal·lacions continuen en ús per la comunitat.

L'assut de la séquia de Mestalla

L'obra actual es remunta al segle XVII. A pesar de les repetides riudes documentades que han obligat a reparacions periòdiques durant segles, l'obra de l'assut és de notable bellesa i mèrit, tota ella de carreus i sense massa reparacions, si bé oculta pels canyars.

Es tracta d'un mur compacte i recte construït amb grans carreus i argamassa que es disposa de forma lleugerament obliqua sobre el riu Túria, després d'un meandre que permet aprofitar millor la força del corrent per a derivar l'aigua cap al marge esquerre. Allí es troba un xicotet tram de canalització excavada en el terreny que conduïx l'aigua cap a l'almenara que evacua els sobrants captats que no corresponen a esta séquia, i la gola que dona accés pròpiament dit de la séquia de Mestalla.

L'almenara, de grans dimensions, conserva la fonamentació de carreus. La comporta metàl·lica és de la segona mitat del segle XX, ja que l'anterior va ser destruïda per la riuada de 1957, tal com va succeir també amb la casa de les comportes i les mateixes comportes de les goles. Conserva els arcs de les goles o boques de la séquia.

L'assut de la séquia de Favara

Es troba al vell llit del riu Túria, al final del terme municipal de Quart i prop del de Mislata, i es va veure totalment afectat per les

Desde ese año, por haberse convenido con los regantes, el mantenimiento, conservación y limpieza del canal, desde la toma hasta la Central hidroeléctrica, ha corrido a cargo de las compañías eléctricas explotadoras de dicha central, hoy Iberdrola SA.

El Azud de la Acequia de Tormos

Se encuentra situado en el río Turia, entre el término de Manises y el de Paterna, y a la altura de la primera población. Actualmente ha quedado cerca, aguas abajo, del nuevo puente sobre el río de la auto-vía que va de Paterna al aeropuerto de Manises.

Consta de los escalones de la presa, de las bocas o "golas" y sus compuertas, y la almenara, y se encuentra en pleno funcionamiento como en siglos anteriores. Los escalones están hechos con sólidos sillares, desgastados por la fuerza de la agua pero en buen estado. La gola es de piedra mientras que los arcos de entrada a la Acequia lo son de ladrillo. Por su parte la almenara, inmediata a la garganta, está hecha también de sillares, si bien la compuerta, al igual que las compuertas de la Acequia y la caseta son posteriores a la riada de 1957. En cambio la presa y la gola pueden remontarse al siglo XVIII sino al XVII, según noticias indirectas sobre la primera construcción de esta obra en piedra.

El Azud de la Acequia de Mislata

El Azud de Mislata se encuentra a la altura de la villa de Manises y entre los Azudes de Mestalla por bajo y el de Tormos aguas arriba, a unos 800 metros de su núcleo urbano antiguo. Sus orígenes son similares a los de la construcción de toda la Acequia de Mislata, por lo tanto se remontan a época medieval, si bien todo indica que el conjunto de construcciones de piedra y sillares que lo conforman corresponde a una etapa constructiva de los siglos XVII-XVIII.

Los escalones de la presa o "Escala" están contruidos con grandes losas de piedra, que son las de mayores dimensiones de todos los Azudes de la Vega, con una anchura total de unos cinco metros en la parte visible actualmente si bien debe haber otra parte ya enterrada, y una longitud alrededor de los 70 m. La gola está formada por dos arcos insertados en una caseta de sillares de muy sólida construcción, que tiene encima la casa de las compuertas con los tornos para subir y bajar las paletas que abren y cierran la entrada a la Acequia. Esta parte superior fue destruida por la riada del 1957 y es de factura moderna. En cuanto al almenara, posee una boca de unos 3'30 m., y dispone de una compuerta de madera movida por un torno.

El conjunto del Azud se encuentra en aceptables condiciones, mejor la parte de la gola y la almenara y la primera mitad de los escalones, porque su parte final fue rota no hace muchos años por una avenida del Turia y ha estado reparada de forma bastante agresiva con capas de hormigón. El entorno se mantiene en buenas condiciones, con la supervivencia del bosque de ribera al río y un espacio adecuado para poder visitar el Azud, de tal manera que deviene juntamente con el de Tormos y el de Mestalla el trio más notable de estos elementos de entre el conjunto de las Acequias de la Vega. Hoy día estas instalaciones continúan en uso por la comunidad.

El Azud de la Acequia de Mestalla

La obra actual se remonta al siglo XVII. A pesar de las repetidas riadas documentadas que han obligado a reparaciones periódicas durante siglos, la obra del Azud es de notable belleza y mérito, toda ella de sillares y sin demasiadas reparaciones, si bien oculta por los cañizares.

Se trata de un muro compacto y recto construido con grandes sillares y argamasa que se dispone de forma ligeramente oblicua sobre el río Turia, después de un meandro que le permite aprovechar mejor el envite de la corriente para derivar el agua hacia su margen izquierda. Allí se encuentra un pequeño tramo de canalización excavada en el terreno que conduce el agua hacia la almenara que evacua los sobrantes captados que no corresponden a esta Acequia y la gola que da acceso pròpiamente dicho de la Acequia de Mestalla.

La almenara, de grandes dimensiones, conserva la cimentación de sillares. La compuerta metálica es de la segunda mitad del siglo XX al ser destruida la anterior por la riada de 1957, tal como sucedió también con la casa de las compuertas y las propias compuertas de las goles. Conserva los arcos de las goles o bocas de la Acequia.

El Azud de la Acequia de Favara

Se encuentra en el viejo cauce del río Turia, al final del término municipal de Quart y cerca del de Mislata, y se vió totalmente afecta-

obres de desviació del Pla Sud. Primer va ser inutilitzat i després va acabar soterrat amb verdaderes muntanyes d'enderrocs de fins a 8 m. d'altura a l'aterrar-se tota esta part del riu vell. Hui en dia no es coneix la localització exacta per la gran transformació de l'entorn.

La séquia de Favara és una de les de majors dimensions, recorregut i perímetre de reg de l'horta de València. A això ha contribuït la seua curta distància de la ciutat històrica, cosa que li ha permès acumular un considerable patrimoni arquitectònic hidràulic. Però esta mateixa major relació urbana ha fet que el creixement de València, i de la resta dels pobles pels quals passa, haja contribuït a una desaparició molt considerable de les seues edificacions i partidors.

L'assut de la séquia de Rascanya

L'origen d'este assut és islàmic, encara que l'obra actual correspon als segles XVII i XVIII com els altres assuts. L'assut de Rascanya és un mur compacte i rectilini fet amb grans carreus i argamassa que es disposa de forma obliqua sobre el llit del Túria, just després d'un xicotet meandre per a aprofitar millor la força del corrent. L'aigua és derivada cap al seu marge esquerre, on es troba l'almenara i també les goles que donaven accés al caixer de la séquia pròpiament dita.

La fàbrica d'esta resclosa és molt sòlida i combina carreus amb altres blocs de pedra més xicotets al llarg del tram central. La seua longitud arriba als 90 m. de llarg i té 10 m d'amplària. En l'estat actual presenta un mur recte, que, en la part de la força del cabal està construït amb grans lloses de pedra disposades de forma vertical. La part posterior de la presa dibuixa una forma corba per a la caiguda d'aigua, a excepció dels extrems, al costat dels marges del riu, que compten amb diversos escalons. A pesar d'esta descripció, és més probable que parts de l'assut estiguen ocultes davall dels sediments acumulats, i més ara, després del seu abandó, ja que Rascanya deriva el seu cabal de la presa comuna coneguda com a assut del Repartiment o la Cassola, que es va a construir amb el Pla Sud.

A mitjan segle XIX, Jaubert de Passá va dibuixar este assut amb dos plans inclinats amb diferent inclinació i amplitud, la secció del qual s'assemblava a l'assut de Rovella.

Es tracta de la construcció més amenaçada a curt terme en esta séquia pel seu estat d'abandó i perill d'aterrament.

Les goles i les comportes estan en bona part destruïdes per l'obra de canalització entubada de la nova séquia de Rascanya, que va des de la Cassola i la creua pel mig, de manera que és possible identificar part dels seus elements.

Al costat es troba el caixer de l'almenara, però ha desaparegut la comporta i els seus mecanismes. Fa pocs anys es va destruir el que quedava de la caseta de l'assut i també part dels carreus de l'almenara que es trobaven al costat. L'assut està soterrat per la seua banda interior, però pareix fàcil la retirada d'estos materials.

L'assut de la séquia de Rovella

L'assut de la séquia de Rovella es troba en el vell llit del Túria, entre els ponts de Campanar i el del 9 d'octubre, en un espai actualment enjardinat i que és conegut com el tram de "Vetges Tú" pel nom de l'estudi d'arquitectes que el va dissenyar.

És un assut de grans dimensions i compacte, construït amb lloses grans i argamassa que, si bé ha sigut reparat diverses vegades al llarg del temps per les ruptures periòdiques, cal remuntar els seus orígens als segles XVII-XVIII. El va afectar greument la riuada de 1957, després de la qual va quedar abandonat. Les obres d'enjardinament mencionades l'han fragmentat en dos porcions i hui en dia només es veuen dos segments aïllats, separats per un edifici modern per a la policia local. A l'extrem sud de l'assut, i a la vora de les altes parets de pedra del caixer del riu, es troben les restes de la gran almenara tota desmantellada, així com la probable gola de la séquia, taponada amb pedres.

5.2. Parts integrants:

- La presa amb els escalons, o "escala".
- Les boques de la séquia, o "gols".
- La caseta de comportes amb les comportes.
- L'almenara amb les comportes.

6. Normativa de protecció del conjunt històric: monuments i entorns

do por las obras de desvío del Plan Sur. Primero fue inutilizado y después acabó enterrado con verdaderas montañas de cascotes de hasta 8 m. de altura al aterrarse toda esta parte del río viejo. Hoy día no se conoce la localización exacta por la gran transformación del entorno.

La Acequia de Favara es una de las de mayores dimensiones, recorrido y perímetro de riego de la Vega de Valencia, lo cual ha contribuido, conjuntamente a su corta distancia de la ciudad histórica, a que haya acumulado un considerable patrimonio arquitectónico hidráulico. Pero esta misma mayor relación urbana ha hecho que el crecimiento de Valencia, y del resto de los pueblos por los cuales pasa, haya contribuido a una desaparición muy considerable de sus edificaciones y partidores.

El Azud de la Acequia de Rascaña

El origen de este azud es islámico aunque la obra actual corresponde a los siglos XVII y XVIII como los otros Azudes. El Azud de Rascaña es un muro compacto y rectilíneo hecho con grandes sillares y argamasa que se dispone de forma oblicua sobre el cauce del Turia, justo después de un pequeño meandro para aprovechar mejor el envite de la corriente. El agua es derivada hacia su margen izquierdo, donde se encuentra la almenara y también las goles que daban acceso al cajero de la Acequia propiamente dicha.

La fàbrica de esta reclusa es muy sòlida y combina sus sillares con otros bloques de piedra más pequeños a lo largo del tramo central. Su longitud ronda los 90 m. de largo y tiene 10 m. de anchura. En el estado actual presenta un muro recto, que en la parte de envite del cabal está construido con grandes losas de piedra dispuestas de forma vertical. La parte posterior de la presa dibuja una forma curva para la caída de agua, a excepción de los extremos, al lado de los márgenes del río, que cuentan con diversos escalones. A pesar de esta descripción, es más probable que partes del Azud estén ocultas debajo de los sedimentos acumulados, y más ahora, después de su abandono, ya que Rascaña deriva su caudal de la presa común conocida como Azud del Repartiment o la Cassola que se va a construir con el Plan Sur.

A mediados del siglo XIX, Jaubert de Passá dibujó este azud con dos planos inclinados con diferente inclinación y amplitud, pareciendo la sección al Azud de Rovella.

Se trata de la construcción más amenazada a corto término en esta Acequia por su estado de abandono y peligro de aterramiento.

Las goles y las compuertas están en buena parte destruidas por la obra de canalización entubada de la nueva Acequia de Rascaña, que va desde La Cassola y la cruza por el medio, de manera que es posible identificar parte de sus elementos.

Al lado se encuentra el cajero de la almenara, pero ha desaparecido la compuerta y sus mecanismos. Hace pocos años se destruyó lo que quedaba de la caseta del Azud y también parte de los sillares de la almenara que se encontraban al lado. El Azud está enterrado por su parte interior, pero parece fàcil la retirada de estos materiales.

El Azud de la Acequia de Rovella

El Azud de la Acequia de Rovella se encuentra en el viejo cauce del Turia, entre los puentes de Campanar y el del 9 de octubre, en un espacio actualmente ajardinado y que es conocido como el tramo de "Vetges Tú" por el nombre del estudio de arquitectos que lo diseñó.

Es un Azud de grandes dimensiones y compacto, construido con losas grandes y argamasa, que si bien ha recibido repetidas reparaciones a lo largo del tiempo por las roturas periódicas, cabe remontar sus orígenes a los siglos XVII-XVIII. Le afectó gravemente la riada del 1957, después de la cual quedó abandonado. Las obras de ajardinamiento mencionadas lo han fragmentado en dos porciones y hoy día solo se ven dos segmentos aislados, separados por un edificio moderno para la policia local. Al extremo sur del Azud, y borde las altas paredes de piedra del cajero del río, se encuentran los restos de la gran almenara toda desmantelada, así como la probable garganta de la Acequia, taponada con piedras.

5.2. Partes integrantes:

- La presa con los escalones o "Escala".
- Las bocas de la Acequia o "Golas".
- La caseta de compuertas con las mismas.
- La almenara con sus compuertas.

6. Normativa de protección del Conjunto Histórico: monumentos y entornos

Monuments

Article 1

Caldrà ajustar-se al que disposa la secció segona del capítol III, del títol II de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià, relativa al règim dels béns immobles d'interès cultural.

Article 2

L'ús permès per als assuts és el de desviació de l'aigua del riu Túria a les séquies, mantingut des de la seua construcció.

Entorn de protecció

Article 3

De conformitat amb el que disposa l'article 35 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià, qualsevol intervenció que pretenga abordar-se en els entorns de protecció dels monuments requerirà l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de cultura. Esta autorització s'emetrà conforme als criteris establits en la present normativa, i en tot allò que esta no preveja, per mitjà de l'aplicació directa del que preveu l'article 39 de l'esmentada llei.

Totes les intervencions requeriran, per a la tramitació de l'autorització, la definició precisa del seu abast, amb la documentació tècnica que, per la seua especificitat, els corresponga, i amb la ubicació parcel·laria i el suport fotogràfic que permeta constatar la situació de partida i la seua transcendència patrimonial.

Article 4

A fi de preservar el paisatge històric dels assuts, no s'autoritzarà cap edificació per a qualsevol ús. Queden expressament prohibits els abocaments de residus i moviments de terres, excepte els requerits per al seu estudi i conservació. En les edificacions existents en els entorns de protecció dels assuts, es podran realitzar únicament obres de consolidació i manteniment sense augmentar el volum edificat.

Queda proscriu la introducció d'anuncis o publicitat exterior que, en qualsevol de les seues acepcions, irrompa en la dita escena, excepte la d'activitats culturals o esdeveniments festius que, de manera ocasional, reversible i per temps limitat, sol·licite i obtinga autorització expressa.

Article 5

Els canvis en l'ús agrícola actual de les parcel·les seran objecte d'autorització segons el que disposa l'article tercer de la present normativa.

Disposicions generals

Article 6

Qualsevol intervenció que afecte el subsòl dels immobles o dels seus entorns de protecció se sotmetran al que disposa el títol III de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià.

Article 7

Esta normativa és transitòria fins a l'aprovació del preceptiu Pla Especial de Protecció, previst en l'article 34.2 de Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià, per als entorns de protecció dels monuments.

DECRET 153/2006, de 13 d'octubre, del Consell, pel qual es crea una escola superior de Ceràmica a l'Alcora.
[2006/11812]

El Reial Decret 2398/1998, de 6 de novembre, estableix els estudis superiors de Ceràmica, que pertanyen a les ensenyances d'Arts Plàstiques, el corresponent títol acadèmic, la prova d'accés i els aspectes bàsics del currículum d'estes ensenyances. El Decret 100/2000, de

Monumentos

Artículo 1

Se atenderá a lo dispuesto en la Sección 2ª, del capítulo III, del título II de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, relativa al régimen de los bienes inmuebles de interés cultural.

Artículo 2

El uso permitido para los Azudes es el de desvío del agua del río Turia a las Acequias, mantenido desde su construcción.

Entorno de protección

Artículo 3

De conformidad con lo dispuesto en el artículo 35 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, cualquier intervención que pretenda abordarse en los entornos de protección de los Monumentos requerirá la previa autorización de la Conselleria competente en materia de cultura. Esta autorización se emitirá conforme a los criterios establecidos en la presente normativa, y en lo no contemplado en la misma, mediante al aplicación directa de los contemplados en el artículo 39 de la citada Ley.

Todas las intervenciones requerirán, para su trámite autorizativo, la definición precisa de su alcance, con la documentación técnica que por su especificidad les corresponda, y con la ubicación parcelaria y el apoyo fotográfico que permita constatar la situación de partida y su transcendencia patrimonial.

Artículo 4

A fin de preservar el paisaje histórico de los Azudes, no se autorizará edificación alguna para cualquier uso, quedando expresamente prohibidos los vertidos de residuos y movimientos de tierras, salvo los requeridos para su estudio y conservación. En las edificaciones existentes en los entornos de protección de los Azudes se podrán realizar únicamente obras de consolidación y mantenimiento sin aumentar su volumen edificado.

Queda proscriu la introducció d'anuncis o publicitat exterior que, en cualquiera de sus acepciones, irrompa en dicha escena, salvo la de actividades culturales o eventos festivos que, de manera ocasional, reversible y por tiempo limitado solicite y obtenga autorización expresa.

Artículo 5

Los cambios en el uso agrícola actual de las parcelas serán objeto de autorización según lo dispuesto en el artículo tercero de la presente normativa.

Disposiciones Generales

Artículo 6

Cualquier intervención que afecte al subsuelo de los inmuebles o de sus entornos de protección se someterán a lo dispuesto en el título III de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Artículo 7

Esta normativa es transitoria hasta la aprobación del preceptivo Plan Especial de Protección, previsto en el artículo 34.2 de Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, para los entornos de protección de los Monumentos.

DECRETO 153/2006, de 13 de octubre, del Consell, por el que se crea una Escuela Superior de Cerámica en l'Alcora.
[2006/11812]

El Real Decreto 2398/1998, de 6 de noviembre, establece los estudios superiores de Cerámica, pertenecientes a las enseñanzas de Artes Plásticas, el correspondiente título académico, la prueba de acceso y los aspectos básicos del currículum de estas enseñanzas. El Decreto